

Det kan dock också vara så, att det inte är helt enkelt att avgöra vad som ingår i det som uppräknas i ett anläggningsbeslut. Är det t.ex. otillåtet att utföra en sandlåda på ett grönområde, när det inte är beskrivet att en sådan skall finnas i anläggningsbeslutet, eller att komplettera existerande väganordningar med ytterligare en, t.ex. en upplagsplats eller vändplan, eller en belysningsanläggning? Det är inte helt enkelt att ge ett entydigt svar på dessa frågor, men vad gäller frågan om innehållet i ett förvaltningsuppdrag för ett grönområde, görs ett försök i nästa avsnitt. Väganordningsfrågan kan delas upp först i de klara fallen, där t.ex. belysningspunkter eller annan väganordning redan fanns vid tidpunkten för förrättningen, vilket då gör dem till självklara väganordningar, som tillhör föreningens förvaltningsuppdrag, utan att de särskilt omnämns i anläggningsbeslutet. Däremot bör en förening t.ex. inte nyinvestera i en ny kostsam belysningsanläggning, utan att frågorna om båtnads- och väsentlighetsvillkor prövas vid en omprövningsförrättning (se avsnitt 2.2.4 , 2.6.1 och 2.6.3). Möjligen kan föreningen dock utan nytt förrättningsbeslut, men efter stämmobeslut, tänkas sätta upp enstaka armaturer, t.ex. i en vägkorsning eller vid en busshållplats, om kostnaden är försvarbar, det vill säga låg, och det klart är till förmån för vägens ändamål och till nytta för flertalet av medlemmarna. Samma resonemang bör kunna föras beträffande andra kompletterande väganordningar, som behövs för vägens ändamål, bestånd eller underhåll.

2.7.3 Skötsel av grönområde

För de enskilda väghållare som verkar inom ett planområde är det nästan alltid så, att förvaltningsuppdraget också omfattar övrig allmän platsmark inom området. (I avsnitt 2.1.4 beskrivs något ytterligare om planfrågor och begreppet allmän platsmark.) Det händer att omfattningen av ett sådant uppdrag är väl beskrivet i anläggningsbeslutet och då är det i förvaltningen bara att följa föreskrifterna om hur den skall gå till. Men, oftast står inte mer än att förvaltningen omfattar grönområde med en hänvisning till förrättningskartan och ibland också plankartan, vilka inte ger någon vidare vägledning hur området skall skötas. Det förekommer dock att plankartan och planhandlingarna ger en del vägledning för eventuellt förekommande anläggningar, såsom t.ex. lekplatser, och kan därmed också ge hållpunkter för hur skötseln av grönområdet bör ske; bevarande av områdets karaktär med skötsel av de eventuellt förekommande anordningarna som hör dit.

Men, om nu varken förrättningshandlingarna, eller planhandlingarna ger någon vidare vägledning, hur skall då grönområdesskötseln ske? Och hur mycket pengar får den kosta? Det generella svaret är att utgångspunkten måste vara områdets karaktär och de riktlinjer som föreningsstämman ställer upp. Är det fråga om ängsmark, som kräver omfattande slyröjning för att bevaras, eller är det ett skogsområde och bör så förbli? Finns det en badplats? En bollplan? Det givna rådet blir att styrelsen, eller en av stämman särskild utsedd arbetsgrupp, arbetar fram ett förslag till skötselplan, som får behandlas på föreningsstämman och därefter också antas av den. Genom

att föreningens högsta beslutande organ, föreningsstämman, lägger fast riktlinjerna och kostnaderna för förvaltningen i en skötselplan, har föreningens styrelse därefter att verkställa och se till att den följs. Och det är ju bara en fördel om en sådan skötselplan blir ett levande dokument, som kan omprövas allteftersom, beroende på vad medlemmarna tycker och vilka behov som uppstår. Det kan ju tänkas att bollplanen kan förses med enklare lekutrustning såsom sandlåda, eller att det finns intresse att möjliggöra för t.ex. boulespel? Badplatsen kanske behöver rensas från sten och förses med sand och kanske t.o.m. en mindre badbrygga? Gångstigar kanske både kan anläggas och märkas upp?

Att uttömmande säga vad föreningen kan göra utan att frågan först prövas vid en lantmäteriförrättning låter sig inte göras; styrelse och stämma får handla med omdöme. Avgörande är att åtgärden inte kan anses strida mot anläggningsbeslutets innehåll och att den är till glädje och nytta för alla medlemmar, eller i vart fall flertalet för att föreningen skall ha möjlighet att satsa föreningsmedlemmarnas pengar på den.

Äganderätten till den allmänna platsmarken är sällan i den förvaltande föreningens hand. Markägarens dispositionsrätt över grönområdet är dock starkt inskränkt genom upplåtelsen till gemensamhetsanläggning och föreningens skötsel. Det är med andra ord föreningen med kraft av upplåtelsen av markområdet till grönområde som bestämmer om skötsel såsom t.ex. slyröjning och avverkning, med den begränsning som kan vara föreskriven i anläggningsbeslutet. Men, avkomsträtten från avverkningen tillkommer markägaren, eftersom äganderätten omfattar växtligheten. I de allra flesta fall så leder inte detta förhållande till motsättningar, utan slyröjning och avverkning sker genom föreningens försorg, efter samråd med markägaren, varpå nettot från försäljningen av virket tillfaller markägaren. Om parterna inte kan enas om en sådan ordning, är dock inte att rekommendera föreningen att sälja virket mot markägarens vilja, utan istället lägga upp sly och virke på lämplig plats, för markägarens avhämtning. Eftersom kostnaderna för borttagande av sly och nedtagning av träd kan bli höga för föreningen, är det sällan hållbart i längden med en sådan hantering. Och alternativet att grönområdet växer igen är ju inte heller bra. Om grönområdesförvaltningen skall kunna ske kostnadseffektivt till förmån för de boendes och övriga inblandade gemensamma bästa krävs att både markägare och förvaltande förening kan finna ett konstruktivt samarbete om hur förvaltningen skall ske och bördorna fördelas.

2.7.4 Vatten inom samt från vägområdet

En av de viktigaste uppgifterna den enskilda väghållaren har är att se till att diken inom vägområdet fungerar som de ska, så att regnvattnet leds bort från vägbana och vägkropp, eftersom stående vatten i vägkroppen bl.a. riskerar leda till försämrad bärrighet och risk för skador i vägområdet. Genom väl fungerande diken leds vatten bort från vägkroppen till förmån för en väl dränerad vägkropp och en god väghållning.